

PROJECT SYNDICATE

THE WORLD'S OPINION PAGE

GLOBAL HEALTH & DEVELOPMENT

ASIT K. BISWAS

Asit K. Biswas is Distinguished Visiting Professor at the Lee Kuan Yew School of Public Policy in Singapore and co-founder of the Third World Center for Water Management. He was a founder of the International Water Resources Association and World Water Council.

CECILIA TORTAJADA

Cecilia Tortajada is President and co-founder of the Third World Center for Water Management.

AUG 8, 2014

Indická potravinová krize z domácích zdrojů

SINGAPUR – Podle současných odhadů dosáhne počet obyvatel Indie do roku 2028 hranice 1,45 miliardy, což je srovnatelné s Čínou, a do roku 2050 stoupne na 1,7 miliardy, což se téměř rovná dnešnímu počtu obyvatel Číny a Spojených států dohromady. Vzhledem k tomu, že Indie má už dnes co dělat, aby svou populaci nakrmila, mohla by se její současná potravinová krize v nadcházejících desetiletích ještě podstatně zhoršit.

Podle Globálního indexu hladu pro rok 2013 (GHI) se Indie řadí na 63. místo ze 78 nejhladovějších zemí, což je podstatně horší výsledek než v případě sousedních Srí Lanky (43. místo), Nepálu (49. místo), Pákistánu (57. místo) a Bangladéše (58.

místo). Navzdory značnému zlepšení v uplynulém čtvrtstoletí – indický ukazatel GHI se snížil z 32,6 v roce 1990 na 21,3 v roce 2013 – se Organizace OSN pro výživu a zemědělství domnívá, že 17% Indů je stále natolik podvyživených, že nemohou vést produktivní život. Čtvrtina všech podvyživených lidí žije v Indii – to je více než v celé subsaharské Africe.

Ještě znepokojivější je, že v Indii žije třetina podvyživených dětí světa. Podle organizace UNICEF trpí 47% indických dětí podváhou a 46% dětí do tří let věku je na svůj věk příliš malých. Podvýživě lze připsat téměř polovinu všech dětských úmrtí – bývalý premiér Manmóhan Singh označil tento stav za „národní ostudu“.

Čím lze chronicky nízkou potravinovou bezpečnost Indie vysvětlit? Zemědělský výkon překonává v posledních letech rekordy – z 208 milionů tun v letech 2005-2006 vzrostl na odhadovaných 263 milionů tun v letech 2013-2014. Indie potřebuje 225-230 milionů tun potravin ročně, takže i při započítání nedávného populačního růstu není produkce potravin zjevně hlavním problémem.

Nejvýznamnějším faktorem – který politici dlouho ignorují – je skutečnost, že vysoké procento potravin, jež Indie vyprodukuje, se nikdy nedostane ke spotřebitelům. Bývalý ministr zemědělství Šarad Pavár prohlásil, že se ročně vyplývají potraviny v hodnotě 8,3 miliardy dolarů, což je téměř 40% celkové hodnoty roční produkce.

To ovšem není úplný obrázek: například maso představuje zhruba 4% vyplývaných potravin, ale 20% nákladů, zatímco v případě ovoce a zeleniny se vyplývá 70% produkce, což představuje 40% celkových nákladů. Indie je sice největším světovým producentem mléka a vypěstuje druhé největší množství ovoce a zeleniny (po Číně), ale zároveň je nejplytvavějším státem na světě. V důsledku toho jsou ceny ovoce a zeleniny dvakrát vyšší než za normálních podmínek a cena mléka je o 50% vyšší, než by měla být.

Neplývá se však jen netrvanlivými potravinami. Odhadem 21 milionů tun pšenice – ekvivalent celé roční produkce Austrálie – shnije nebo je sežere hmyz kvůli nedostatečnému skladování a špatnému řízení státní Indické potravinové korporace (FCI). Inlace cen potravin od období let 2008-2009 setrvale převyšuje 10% (s

výjimkou let 2010-2011, kdy činila „pouze“ 6,2%); nejvíce tím trpí chudí lidé, jejichž výdaje za potraviny obvykle představují 31% rozpočtu domácnosti.

Existuje několik důvodů, proč tolik netrvanlivých potravin přijde vniveč: mimo jiné je to kvůli absenci moderních potravinových distribučních řetězců, příliš malému počtu center pro skladování v chladu a chladicích vozů, špatným dopravním kapacitám, nevyzpytatelným dodávkám elektřiny a absenci motivačních pobídek k investicím do tohoto sektoru. Indický institut managementu v Kalkatě odhaduje, že centra pro skladování v chladu jsou k dispozici pouze pro 10% netrvanlivých potravinových produktů, takže zhruba 370 milionů tun netrvanlivých produktů je v ohrožení.

FCI byla v roce 1964 založena především proto, aby zaváděla systémy cenové podpory, usnadňovala celostátní distribuci a udržovala vyrovnávací zásoby základních potravin, jako jsou pšenice a rýže. Kvůli špatnému řízení, chabému dohledu a rozbujelé korupci je však dnes FCI, která spolyká 1% HDP, součástí problému. Bývalý ministr potravin K. V. Thomas ji označil za „Otesánka“, kterého je třeba přebudovat „shora dolů“. Vláda se však místo toho snaží skoncovat s nedostatkem potravin zvýšením produkce, aniž bere v úvahu, že polovina potravin se vyplývá.

Indie nebude mít dost úrodné půdy, zavlažování a energie k tomu, aby zajistila dostatek výživných potravin pro 1,7 miliardy lidí, kteří budou v zemi žít, pokud 35-40% produkce potravin shnije. Nová Módího vláda by proto měla přemýšlet o alternativních cestách, jak indickou potravinovou krizi vyřešit.

Z angličtiny přeložil Jiří Kobělka.

<https://www.project-syndicate.org/commentary/asit-k--biswas-and-cecilia-tortajada-attribute-shortages-and-undernourishment-to-widespread-wastage-of-output/czech>

© 1995-2015 Project Syndicate